

In het
belang van
de kinderen

Een waargebeurd verhaal

LIEVEN VANDENDRIESSCHE

VORMGEVING: abeloosdesign
FOTO COVER: Wannes Vandendriessche

© Lieven Vandendriessche, 2014

Alle rechten voorbehouden.

Behoudens de uitdrukkelijk door de wet bepaalde uitzonderingen mag niets van deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm, of op welke wijze dan ook, zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van de auteur.

ISBN 978 90 8666 343 9 paperback

ISBN 978 90 8666 344 6 gebonden

NUR 740

Uitgever: Mosae Verbo, Maastricht

Voor Jeff, de liefde van mijn leven en mijn rots in de branding.

Voor Ella en Maya, het licht in onze ogen; onze zon, onze maan, onze sterren. Daddy en papa zien jullie graag.

Inhoud

Voorwoord	6
Dankwoord	12
Proloog – The Senator From Illinois	13
1 “Jullie gaan het moeilijk krijgen”	17
2 “Congratulations, Dad!”	33
3 Angelina Jolie	49
4 A Contented House With Twins	61
5 Angst	81
6 Wachten, schrijven, hopen	101
7 De Rechter en de Procureur	129
8 De Ambassadeur	141
9 “Laat ons gezin met rust”	159
Epiloog: Een volwassen, open, inclusief adoptiebeleid	173
Wegwijs in adoptie (periode 2007-2012)	174
Interessante links	174

Voorwoord

Dit boek is het wonderlijke verhaal van de adoptie van onze twee prachtige dochters.

Het is ook het verhaal van een periode in de Vlaamse en Belgische adoptiewereld (2007-2012) waarin er een spreidstand bestond tussen wat de wet pretendeerde en wat het adoptiebeleid deed.

De lezer zal leren dat we de Belgische Staat dagvaardden om die te dwingen onze VS-adoptie te erkennen.

Tijdens opzoeken voor onze rechtszaak stuitte ik op het werk van Professor Elizabeth Bartholet. Zij is Morris Wasserstein Public Interest Professor at Harvard Law School, en tevens Faculty Director of the Child Advocacy (CAP), die ze oprichtte in 2004.

Het werk van Professor Bartholet handelt onder andere over interlandelijke adopties. Daarin beschrijft zij op een eloquente en academisch doorwrochte manier de handelingen en het beleid van sommige overheden en diensten, waarmee ons gezin gedwongen kennismaakte tijdens de moeilijke periode van onze rechtszaak tegen de Belgische Staat. Die overheden/diensten voeren een beleid en stellen handelingen die moeilijk anders te omschrijven zijn dan anti-adoptie, anti-kind, en – in ons geval – anti-homo. En dat probleem overstijgt België.

De professor legt uit hoe internationale adoptie onder druk komt te staan vanuit vele hoeken die zogenaamd bezorgd zijn om ‘mensenrechten’ en ‘kinderrechten’. Tegenstanders van interlandelijke adopties beweren dat die adopties ingaan tegen de ‘culturele’ en ‘heritage’ (afkomst) rechten van kinderen; en dat er in interlandelijke adopties te veel misbruiken zijn. Staten ei-

genen zich kinderen geboren op hun grondgebied toe, alsof die eraan ‘toeboren’, terwijl andere staten (vaak in het Westen) dat beleid ondersteunen vanuit zogenoemde ‘subsidiariteitsoverwegingen’ (dat wil zeggen: adoptie, en zeker interlandelijke adoptie, moet een uitzondering zijn en mag alleen worden toegestaan als er op geen enkele manier voor het kind in kwestie kan worden gezorgd).

Nochtans, zegt Professor Bartholet, hebben kinderen vooreerst het basisrecht om op te groeien in een liefdevol gezin, dat vaak enkel gevonden kan worden via (interlandelijke) adoptie. Een kind heeft het recht om te bloeien en niet alleen te overleven.

De fundamentele mensenrechten van kinderen moeten voor gaan op claims van staten op die kinderen. Noch mogelijke adoptiemisbruiken, noch concepten van ‘cultuur van oorsprong’ of ‘afkomstrechten’ (heritage) mogen ertoe leiden dat adoptie quasi onmogelijk wordt.

Integendeel, beleid dat interlandelijke adopties beperkt (prevalent aanwezig ook in België), bv. door wachtperiodes te voorzien waarbij kinderen vastzitten in een tehuis (en daardoor vaak zware ontwikkelings- en emotionele schade oplopen), moet worden afgewezen.

Professor Bartholet huldigt aldus het standpunt waar ook ik volledig achtersta: *internationale adoptie erkent kinderen als burgers van een wereldgemeenschap, die hun basisrechten kunnen laten gelden.*

Ik voeg hieronder een korte selectie uit het werk van Professor Bartholet toe en beveel het de lezer die zich verder wil informeren warm aan!

VOOR WIE IS DUS DIT BOEK?

Mensen die adoptie een warm hart (willen) toedragen: beleidsmakers op het Vlaamse, het Belgische en het internationale niveau, medewerkers van adoptiediensten, magistraten, ambtenaren, (adoptie)ouders ... Om van adoptie een volwaardig, positief en inclusief alternatief voor gezinsvorming te maken, is er nog werk aan de winkel.

Mensen die willen geloven dat in ons land met zijn progressieve wetgeving de strijd om gelijke rechten (voor holebi's en andere minderheidsgroepen) gestreden is. Dat is die niet. Om de rechten die de wet ons geeft tot leven te laten komen in concrete maatschappelijke situaties, is er nog werk aan de winkel.

De *LGBT community*: laten we allen – belangenverenigingen, activisten, holebigezinnen met en zonder kinderen – blijven samenwerken zodat onze verworvenheden, die soms moeizaam tot stand komen, duurzaam verankeren in onze samenleving. Er is nog werk aan de winkel.

En ten slotte: onze ervaring toont dat geloof, doorzettingsvermogen en liefde bergen kunnen verzetten. Maak dus werk van je dromen.

Meer van Professor Bartholet op www.law.harvard.edu/faculty/bartholet/pubs.php.

LEESTIPS UIT HET WERK VAN PROFESSOR BARTHOLET:

Boeken:

- NOBODY'S CHILDREN: ABUSE AND NEGLECT, FOSTER DRIFT, AND THE ADOPTION ALTERNATIVE (*Beacon Press, 1999*)
- FAMILY BONDS: ADOPTION, INFERTILITY, AND THE NEW WORLD OF CHILD PRODUCTION (*Beacon Press, 1999*), originally published as FAMILY BONDS: ADOPTION & THE POLITICS OF PARENTING (*Houghton Mifflin 1993, paperback ed. 1994*)

Hoofdstukken en artikels:

- "The International Adoption Cliff: Do Child Human Rights Matter?," Chapter in THE INTERCOUNTRY ADOPTION DEBATE: DIALOGUES ACROSS DISCIPLINES, Ballard, Goodno, Cochran, and Milbrandt, eds. (*Cambridge Scholars Publishing, expected 2014*)
- "The Hague Convention: Pros, Cons, and Potential," Chapter in THE INTERCOUNTRY ADOPTION DEBATE: DIALOGUES ACROSS DISCIPLINES, Ballard, Goodno, Cochran, and Milbrandt, eds. (*Cambridge Scholars Publishing, expected 2014*)
- "Creating a Child-Friendly Child Welfare System: Effective Early Intervention to Prevent Maltreatment and Protect Victimized Children," 60 Buffalo L Rev 1323 (2012), also available at SSRN
- Elizabeth Bartholet and David Smolin, "The Debate," chapter in INTERCOUNTRY ADOPTION: POLICIES, PRACTICES, AND OUTCOMES, 233 (*Ashgate Publishing 2012*).
- "Race and Child Welfare: Disproportionality, Disparity, Discrimination: Re-Assessing the Facts, Re-Thinking the Policy Options," July 2011, also available at SSRN

- Bartholet, Wulczyn, Barth, & Lederman, “Race and Child Welfare,” Chapin Hall at the University of Chicago (2011), also available at SSRN
- “International Adoption: A Way Forward,” 55 *New York Law School Rev.* 687 (2010-2011)
- “Permanency Is Not Enough: Children Need the Nurturing Parents Found in International Adoption,” 55 *New York Law School Rev.* 781 (2010-2011)
- “Ratification by the United States of the Convention on the Rights of the Child: Pros and Cons from a Child’s Rights Perspective,” 633 *The ANNALS of Amer. Acad. Political and Social Science* 80, Special Issue, *The Child as Citizen* (2011), also available at SSRN. The final, definitive version is available at <http://ann.sagepub.com/content/633/1/80.full.pdf+html>
- “International Adoption: The Human Rights Position,” 1 *Global Policy* 91 (2010), pre-peer-reviewed version available at http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1446811
- “International Adoption: The Human Rights Issues,” chapter in *BABY MARKETS*, Michele Goodwin ed. (Cambridge Univ. Press 2010)
- “International Adoption: The Child’s Story,” 24 *Ga. St. U. L. Rev.* 333 (2008), also available at SSRN
- “International Adoption: Thoughts on the Human Rights Issues,” 13 *Buff. Hum. Rts. L. Rev.* 151 (2007), also available at SSRN
- “Commentary: Cultural Stereotypes Can and Do Die: It’s Time to Move on With Transracial Adoption,” 34 *J. Am. Acad. Psychiatry Law* 315-20 (2006), also available at SSRN
- “International Adoption,” chapter in *CHILDREN AND YOUTH IN ADOPTION, ORPHANAGES, AND FOSTER CARE*, Lori Askeland ed.,

ISBN # 0-313-33183-9. Greenwood Publishing Group Inc.(2005), also available at SSRN

- “Guiding Principles for Picking Parents,” 27 *Harv. Women’s L. J.* 323 (2004); also published in a slightly revised form as chapter in *GENETIC TIES AND THE FAMILY*, Rothstein et al, editors, in 2005, also available at SSRN
- Book Review of Rachel F. Moran’s “Interracial Intimacy: The Regulation of Race and Romance,” 33 *Journal of Interdisciplinary History* 320 (2002)
- Reply: “Whose Children? A Response to Professor Guggenheim,” 113 *Harv. L. Rev.* 1999 (2000), also available at SSRN
- “Taking Adoption Seriously: Radical Revolution or Modest Revisionism?,” 28 *Cap. U.L. Rev.* 77 (1999), also at SSRN

Dankwoord

De goede afloop van ons verhaal is de verdienste van de vele mensen die ons steunden en hielpen. Velen van hen zijn ambtenaren die deden wat ze konden omdat het niet juist en recht was wat ons overkwam.

Onze onmetelijke dank gaat in het bijzonder naar meneer de toenmalige Ambassadeur van de Verenigde Staten, Howard Gutman, voor zijn moed, leiderschap, en inspanningen.

Wat betreft het schrijven van dit boek, dank ik Joke voor de feedback op de eerste draft; Jeff voor het geduldige lezen, herlezen en verbeteren van passages; Nadine Van Meerhaeghe, mijn redactrice, die altijd kalm is en altijd goede suggesties heeft; Bart Abeloos voor de verzorgde en zeer fijne vormgeving, Wannes Vandendriessche voor de foto's en Liz, die mijn Nederlands allemaal naar het Engels vertaald kreeg.

Ten slotte een hartelijke dank aan Professor Elizabeth Bartholet voor haar baanbrekende werk: het was een inspiratie en morele steun.

Lieven Vandendriessche

augustus 2014

Proloog – The Senator From Illinois

4 november 2008

Düsseldorf. Het is de eerste dinsdag van november.

Ik werk in Düsseldorf sinds ik mijn Belgische baas ben gevolgd naar het hoofdkantoor van deze Duitse distributiereus, waar hij een topjob in Human Resources kreeg. Ik ben al jaren zijn trouwe luitenant en hij deed me een aanbod dat ik niet kon weerstaan.

Maar vandaag staat mijn hoofd niet naar het werk. Het zijn presidentsverkiezingen in de VS en nu al meer dan anderhalf jaar volg ik met een passie die aan het obsessieve grenst alle berichtgeving omtrent die race. Geen enkel land organiseert verkiezingen zoals de VS. Ik ken het land intussen een beetje, ben immers getrouwd met een Amerikaan die tien jaar geleden als expat aanspoelde in het Brusselse. Mijn interesse voor de *politica* in de VS is door de discussies met mijn man aangescherpt. Ik was het beu om in onze debatten in die eerste jaren van onze relatie het onderspit te delven, hij met zijn superieure kennis van *US politics en policies*. Vandaag zou hij het niet meer aandurven om mijn progressieve waterval van feiten, uitspraken, data, peilingen, statistieken... tegen te spreken.

Ik beken dat ik een bewonderaar was van de Hillary Clinton-campagne. Vanaf haar houderige Youtube-aankondiging om in de race te stappen (“I’m in it to win it” – *No kidding, Hillary!*), over de eerste campagnemaanden zonder concurrent in zicht (*Barack Who?*), de lovende artikelen in de New York Times en Newsweek over haar succesvolle fondsenwerving, haar organisatie en leiderschap; tot de eerste blunders (*wie is zo arrogant om te denken dat het voor de eerste voorverkiezing in Iowa niet nodig is om er*

een lokaal verkiezingsteam op te zetten?), de eerste pandoering door Barack Obama in datzelfde Iowa, de daaropvolgende tranen in New Hampshire (*niet goed geslapen, Hill?*), de slopende maanden van voorverkiezingen, waarin Clinton en Obama elkaar bekampen in een echt titanengevecht; tot en met de gracieuze speech die ze geeft op de Democratische Conventie van eind augustus (“I am a proud supporter of Barack Obama!” *Wow. Slik.*).

Al van 's ochtends tril ik van opwinding. Ik ga de hele dag het nieuws volgen, vanaf de eerste stembusmomenten aan de Oostkust, tot en met de uitslagen in Californië.

Ik neem een halve dag vrij, rijd van Düsseldorf naar Brussel, waar Jeff en ik wonen, kom thuis, zet CNN op in de slaapkamer. Ik organiseer me zo dat ik niet meer uit bed hoeft te komen.

Ik krijg telefoontjes van Amerikaanse vrienden die gaan stemmen, trots op hun land en op hun opdracht om misschien de eerste zwarte president te verkiezen. Ik voel met hen mee en voel me verbonden met dat grote land waar alles mogelijk is. Ik bel een paar keer met Jeff, die in Londen werkt. Jeff heeft al gestemd per brief, een paar weken geleden, op Obama. De ouders van Jeff stemmen vandaag ook. Hoewel ze geen fijne herinneringen hebben aan de African-Americans uit het Detroit van hun arme jeugd, kiezen ze voor Barack Obama. Omdat hij ‘smart’ is.

's Avonds laat Europese tijd komen de eerste verkiezingsuitslagen, of de projecties ervan, binnen. Je kan zien aan de gezichten van de reporters en gasten in de tv-studio, dat dit de verkiezingsnacht van hun leven wordt. Er hangt elektriciteit in de lucht!

Om twee uur 's nachts, als de verkiezingsbureaus aan de Oostkust net gesloten zijn, komt het nieuws dat de grote staat Pennsylvania, in het noordoosten van de VS, naar Obama gaat.

Dat is de staat waar Jeff geboren en opgegroeid is, een echte *blue collar* staat. Die uitslag is het doodsvonnis voor de presidentiële ambities van John McCain, die nu een heleboel andere staten absoluut moet binnenhalen wil hij president worden.

Ik val uiteindelijk in een rusteloze en lichte slaap, terwijl de tv blijft aanstaan. Om vijf uur 's ochtends word ik wakker van gejuich op het scherm.

Barack Obama, de jonge senator uit Illinois, die een campagne voerde zonder voorgaande, wordt de vierenveertigste president van de Verenigde Staten! Dit is zulk een ontroerend moment. Ik ben zo fier op mijn Amerikaanse familieleden en vrienden.

Ik zie de mensen in Millennium Park in Chicago, ze pakken elkaar vast, wenen, juichen en dansen, blank en zwart voor een keer door elkaar en met elkaar. Ik ken de VS goed genoeg om te beseffen dat dit daar een groot moment van verzoening is voor velen, niet in het minst voor de Afro-Amerikanen. Gezichten stralen terwijl ze luisteren naar de eerste woorden van hun nieuwe president, die twee dagen geleden nog zijn grootmoeder verloor. Bij hem zijn intelligente en knappe echtgenote, en hun twee dochtertjes.

Ik heb er geen flauw benul van dat in die magische nacht in Chicago, een grappige, verstandige, arme, zwarte vrouw zwanger is van een meisjestweeling. Zij zal enkele maanden later de moeilijkste beslissing uit haar leven nemen, en ons het grootste geschenk van ons leven toevertrouwen, uit liefde voor haar dochters.